

Sygn. Akt XVII AmE 276/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2019 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSR (del.) Jolanta Stasińska**

Protokolant: protokolant sądowy **Aleksandra Marczak**

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2019 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Odlewni (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w Z.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania Odlewni (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w Z. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 7 czerwca 2018 roku, Nr (...)

1. uchyla zaskarżoną decyzję,
2. zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz Odlewni (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w Z. kwotę 837,00 zł (osiemset trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR (del.) Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 276/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 7 czerwca 2018 roku numer OKA-451.135(17).2017.DT, na podstawie art. 56 ust 2 i art 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art 11d ust 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r., poz. 755 z późn. zm.), w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła [Dz. U. z 2007r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego [Dz. U. z 2017 r., poz. 1257 z późn. zm.) w związku z art 30 ust 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 25 maja 2017 r. na podstawie art 56 ust 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Odlewnia (...) sp. z o.o. sp.k. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r., orzekł, co następuje:

1. Odlewnia (...) sp. z o.o. sp.k. w dniu 10 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w Z., ul. (...) naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art 11 i art 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art 56 ust 1 pkt 3 a tej ustawy.

2. za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzył Odlewnia (...) sp. z o.o. sp.k. karę pieniężną w kwocie 15.409,00 zł.

Od wyżej wymienionej decyzji powód Odlewnia (...) sp. z o.o. sp.k. złożył odwołanie. Zaskarżył decyzję w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego:

1. naruszenie art. 56 ust.1 pkt 3a w zw. z art. 11d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne poprzez nieprawidłowe zastosowanie polegające na zastosowaniu tego przepisu i nałożeniu kary, podczas gdy art. 11d ust. 3 p.e. dotyczy innych sytuacji niż zaistniała w niniejszej sprawie,

2. naruszeni art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że również niezastosowanie się do ograniczeń nałożonych przez operatora systemu przesyłowego może uprawniać do nałożenia kary pieniężnej, podczas gdy przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. nie zawiera odesłania do art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e, a co za tym idzie zgodnie z zasadą nulla poena sine lege należy, uznać, że w zakresie objętym dyspozycją tego przepisu Prezes URE nie ma uprawnienia do nałożenia kary pieniężnej,

3. art. 56 ust. 6a p.e. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na:

a) przyjęciu, że ocena znikomego stopnia szkodliwości czynu może nastąpić również przy uwzględnieniu okoliczności niedostosowania się znacznej liczby odbiorców do wprowadzonych ograniczeń, podczas gdy zgodnie z zasadami istniejącymi na gruncie prawa karnego, oceny tej należy dokonywać odrębnie dla każdego czynu, uwzględniając okoliczności enumeratywnie wymienione w art. 115§2 k.k.

b) uznaniu, że późniejsze zastosowanie się przez odwołującą do wprowadzonych ograniczeń nie stanowi realizacji przesłanki zaprzestania naruszania prawa lub zrealizowania obowiązku, gdyż zdaniem organu podmiot zobowiązany winien zastosować się do ograniczeń w całym okresie ich obowiązywania – wykładnia zastosowana przez organ powodowałaby, że co do czynu polegającego na niedostosowaniu się do ograniczeń nigdy nie byłoby możliwości realizacji przesłanek umożliwiających organowi odstąpienie od wymierzenia kary.

Wskazując na powyższe wniosł o:

1. uchylenie zaskarżonej decyzji,

2. zasądzenie od organu na rzecz odwołującej kosztów postępowania według norm przepisanych.

Zdaniem powoda, pozwany błędnie przyjął, iż zaistniały przesłanki do nałożenia kary na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., gdyż przepis ten odnosi się wprost do art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 p.e., natomiast przedmiotowe ograniczenia zostały wprowadzone na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e.

Powód wskazał również, że pozwany dokonał błędnej wykładni pojęcia „znikomej szkodliwości społecznej” czynu, o której mowa w treści art. 56 ust. 6a p.e. Nie uwzględnił bowiem okoliczności związanej z czynem w postaci nieznacznego i krótkotrwałego przekroczenia przez powoda dopuszczalnego poboru mocy. Zdaniem powoda, ocena powyższego musi obejmować wyłącznie cechy danego czynu. Brak był zatem podstaw do uwzględnienia zachowania innych podmiotów, których kumulacja zdaniem pozwanego zagroziła bezpieczeństwu funkcjonowania Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

Powód podniósł również, że powód na etapie negocjacji z OSD, przed zawarciem umowy, sygnalizował swoje potrzeby dotyczące minimalnego bezpiecznego poziomu pobieranej energii, jednak wtedy OSD kategorycznie stwierdził, że możliwe będzie zapewnienie poziomu poboru jedynie w zakresie umożliwiającym zapewnienie oświetlenia

hal produkcyjnych, z całkowitym pominięciem potrzeb technologicznych. Dopiero po wprowadzeniu ograniczeń spowodowanych wyjątkowo niekorzystną sytuacją meteorologiczną, kiedy niejako możliwość zaistnienia takiej sytuacji się zmaterializowała OSD wystąpił z własnej inicjatywy z propozycją zawarcia stosowanego aneksu do umowy, w sytuacji gdy wcześniej możliwość taka, czyli przyznanie wyżej mocy minimalnej była kategorycznie odrzucana. Powód wskazał, iż mając na względzie powyższe okoliczności, przyjmowana przez organ argumentacja, zgodnie z którą ważny interes przedsiębiorcy polegający na zabezpieczeniu przed znacznymi szkodami w mieniu zakładu może być uwzględniany jedynie na etapie planowania a nie na etapie realizacji ograniczeń wprowadzonych przez operatora systemu jest dla odwołującego niesłuszna i krzywdząca. Powód wskazał również na fakt, iż o wprowadzeniu ograniczeń poboru energii dowiedział się w dniu 10 sierpnia 2015 roku około godziny 9.00 drogą telefoniczną na ogólny telefon sekretariatu odbiorcy (nie na telefony osób do kontaktu podanych w umowie), kiedy to otrzymała informację z (...) o konieczności ograniczenia mocy w tym dniu od godziny 10.00. Powód wskazał przy tym na brak możliwości nagłego zatrzymania pracy urządzeń na linii technologicznej, z uwagi na możliwość wystąpienia poważnych szkód w szczególności dotyczących pracy pieców indukcyjnych, jak również niebezpieczeństwa pracowników. Powód podkreślił, iż zrobił wszystko co możliwe, aby w jak najkrótszym czasie wyłączyć bezpiecznie płynny metal do form oraz wyłączyć i zabezpieczyć po kolei wszystkie urządzenia ciągu technologicznego. Wskazał, iż przekroczenie nastąpiło tylko pierwszego dnia ograniczenia w pierwszych 4 godzinach. Praca drugiej zmiany produkcyjnej w tym dniu została odwołana. Powód zarzucił, iż niewzględnie przez pozwanego powyższych okoliczności wskazuje na brak rzetelności organu w przeprowadzeniu postępowania dowodowego i pominięcie istotnych okoliczności wpływających na ocenę zachowania odwołującego.

Pozwany wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w treści decyzji. Wskazał ponadto, iż wywody powoda nie znajdują uzasadnienia w przepisach z art. 11, 11c i 11 d ustawy – Prawo energetyczne. Z analizy tych przepisów nie wynika bowiem, iż wyłączną podstawą prawną wprowadzenia przez operatora ograniczeń i poborze energii elektrycznej ustawodawca zawarł w art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy. Zachowanie powoda polegające na niestosowaniu się w dniu 10 sierpnia 2015 roku do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, o których mowa w art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy – Prawo energetyczne, zostało objęte sankcją poprzez odesłanie w przepisie karnym z art. 56 ust. 1 pkt 3a do art. 11, 11c ust. 3 i 11 d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, bowiem w istocie to przepis art. 11 d ust. 3 stanowi materialnoprawną podstawę do wprowadzenia powyższych ograniczeń, zaś operator systemu przesyłowego wprowadzając z dniem 10 sierpnia 2015 roku ograniczenia w dostarczeniu i poborze mocy odwoływał się art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy – prawo energetyczne określając na tej podstawie okres i zakres terytorialny wprowadzanych ograniczeń.

Pozwany wskazał również, że zgodnie z §3 ust 6 umowy z dnia 5 marca 2013 roku zawartej przez powoda, zobowiązany był do ograniczenia poboru mocy zgodnie z planem wprowadzenia ograniczeń, a plan ograniczeń został przekazany powodowi pismem z dnia 31 lipca 2014 roku. Skoro zatem dane zawarte w planie wprowadzania ograniczeń w dostarczeniu i poborze energii elektrycznej zostały określone na mocy łączącej powoda z OSD umowy o świadczenie usług dystrybucji, zatem brak jest podstaw do uznania, iż do powoda nie miał zastosowania obowiązek stosowania się do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 roku ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Pozwany zaznaczył, że przepisy rozporządzenia, w szczególności wynikające z nich kryteria, wyłączenia i ograniczenia (§,5,6 rozporządzenia) winny mieć zastosowania przede wszystkim na etapie planowania, a nie realizacji planów ograniczeń. Prawidłowe opracowanie planu ograniczeń powinno bowiem gwarantować ochronę z §3 rozporządzenia na etapie realizacji planu ograniczenia.

Pozwany podtrzymał również stanowisko co do niespełnienia przez powoda jednej z niezbędnych przesłanek warunkujących możliwości zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary, tj. znikomego stopnia szkodliwości czynu. Powyższe wynikało z faktu, iż w sytuacji już istniejącego zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, nawet niska wartość przekroczenia miała istotny wpływ na bezpieczeństwo Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Dostawa energii elektrycznej na rzecz Odlewni (...) sp. z o.o. sp.k. do obiektu zlokalizowanego w Z. przy ul. (...) była realizowana w oparciu o umowy sprzedaży energii elektrycznej wraz z usługą dystrybucji nr (...) z dnia 20 grudnia 2010 r. oraz (...) z dnia 5 marca 2013 r. zawarte z OSD .

Zgodnie z umową z dnia 10 grudnia 2010 roku, moc umowna dla obiektu odbiorcy wynosiła 680 kW, natomiast minimalną moc wymaganą dla zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia w przypadku wprowadzenia ograniczeń określono na 500 kW.

Zgodnie z umową z dnia 5 marca 2013 roku, moc umowna dla obiektu odbiorcy wynosiła 2800 kW, natomiast minimalną moc wymaganą dla zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia w przypadku wprowadzenia ograniczeń określono na 600 kW.

(k. 15-19, 37-44akt adm.)

W trakcie osobistej wizyty przedstawicieli odbiorcy w biurze sprzedawcy energii, odbiorca wnioskował o przyznanie wyższej mocy bezpiecznej. Powyższe wynikało z faktu, iż konieczność zawarcia umowy z dnia 5 marca 2013 roku wynikała ze zmiany technologii w zakładzie odbiorcy, jednak kategorycznie odmówiono odbiorcy możliwości wnioskowania o wyższą moc. Uzyskał informację, że najwyższa możliwa moc minimalna, o którą może wnioskować jest moc 600 kW, która to wartość „i tak jest wysoka”. Poinformowano, iż negocjowanie wyższej minimalnej mocy bezpiecznej nie jest możliwe. (zeznania B. S. i E. O. przesłuchanych w charakterze strony powodowej k. 76-78)

Wartości mocy z powyższych umów uwzględniono w planie wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej na okres od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r., przesłanym do odbiorcy w dniu 31 lipca 2014 roku. Zgodnie z obowiązującym na dzień 10 sierpnia 2015 r. planem wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej moc umowna Odbiorcy określona została na poziomie 3,480 MW w godzinie, natomiast moc określona dla 20 stopnia zasilania wynosiła 0,650 MW w godzinie. (k. 20 akt adm.)

(...) S.A. w dniu 10 sierpnia 2015 roku wydały komunikat, iż w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d ustawy - Prawo energetyczne wprowadzając, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r, ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Jednocześnie, w dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE”) o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 ustawy - Prawo energetyczne, tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. Rada Ministrów w dniu 11 sierpnia 2015 r. wydała Rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. (okoliczności bezsporne)

W dniu 10 sierpnia 2015 roku około godziny 2.00 w obiekcie odbiorcy zlokalizowanym w Z. przy ul. (...) rozpoczęto pracę na linii technologicznej, polegającą na załadunku 2 pieców indukcyjnych płynnym metalem. Około godziny 9.00 Odbiorca otrzymał telefonicznie informację od spółki (...) o wprowadzonych w dniu ograniczeniach w poborze energii od godziny 10.00. Natychmiast podjęto działania mające na celu bezpieczne wylanie płynnego metalu do form oraz wyłączenie i zabezpieczenie po kolei wszystkich urządzeń ciągu technologicznego. Prace na linii technologicznej

tej zmiany w tym dniu ograniczyły się jedynie do powyższych zadań, praca drugiej zmiany w tym dniu została odwołana. Do końca okresu trwania ograniczeń nie wznawiano procesu produkcyjnego, a pracownikom udzielono urlopu. (zeznania B. S. i E. O. przesłuchanych w charakterze strony powodowej k. 76-78)

Na wezwanie Prezesa URE (...) S.A. z siedzibą w K. (dalej: „OSD”), do którego sieci Odlewnia (...) sp. z o.o. sp.k. (dalej: „Odbiorca”) był w sierpniu 2015 r. przyłączony, przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanym w Z. przy ul. (...). Z informacji przedstawionych Prezesowi URE przez OSD wskazujących na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynika, że Odbiorca w dniu 10 sierpnia 2015 roku przekroczył wartości poboru mocy w poszczególnych stopniach zasilania, według planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, zaś łączna wartość przekroczenia wyniosła 5,1364200 MW w godzinie. (k 7-8 akt adm.)

Na przełomie 2015/2016 roku spółka (...) poinformowała telefonicznie Odbiorcę, że istnieje możliwość przyznania wyżej mocy umownej i wyższej minimalnej mocy bezpiecznej. Od 2017 roku OSD, w związku ze zmianami mocy umownej i bezpiecznej, w planach ograniczeń wskazywała zarówno moc umowną jak i minimalną moc bezpieczną obowiązującą w 20 stopniu zasilania o wartości ok. 4,000 kW. (zeznania B. S. i E. O. przesłuchanych w charakterze strony powodowej k. 76-78, plany ograniczeń – k. 69-73)

Pismem z dnia 15 maja 2017 r. Prezes URE zawiadomił Odbiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej wzywając go jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się przez Odbiorcę do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. W szczególności Odbiorca został wezwany do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji otrzymanych przez Prezesa URE od OSD wskazujących na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. (k. 1-2 akt adm.)

Pismem z dnia 2 czerwca 2017 r, Odbiorca przedstawił Prezesowi URE swoje stanowisko. Przedstawił w szczególności opis linii technologicznej oraz wskazał na brak możliwości dostosowania się do wskazanych w planie ograniczeń wartości. Wskazał, iż natychmiastowe zatrzymanie linii wiąże się z dużym zagrożeniem bezpieczeństwa dla pracowników i nieodwracalnymi stratami finansowymi. Odbiorca podjął wszelkie możliwe działania, aby w jak najkrótszym czasie wyłączyć bezpiecznie płynny metal do form oraz wyłączyć i zabezpieczyć po kolei wszystkie urządzenia ciągu technologicznego. (k. 9-10 akt adm.)

W trakcie postępowania administracyjnego Prezes URE wzywał Odbiorcę oraz OSD do nadesłania dodatkowych informacji i dokumentów zmierzających do wyjaśnienia sprawy a w szczególności do weryfikacji przedstawionych Prezesowi URE przez OSD danych dotyczących stopnia niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych ograniczeń. (k. 12, 13, 27, 28, 31, 32, 49akt adm.)

Pismem z dnia 6 kwietnia 2018 r. zawiadomiono Odbiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego w niniejszej sprawie i poinformowano o możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego pisma z jednoczesnym pouczeniem, że niezapoznanie się w powyższym terminie z aktami sprawy zostanie uznane za rezygnację z możliwości wypowiedzenia się w sprawie zgromadzonego materiału dowodowego. (k. 58 akt adm.)

W wyznaczonym terminie Odbiorca nie zapoznał się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Odbiorca w 2017 roku osiągnął przychód (...) zł. (k. 56 akt adm.)

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów, w tym zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd dał wiarę zeznaniom B. S. i E. O. przesłuchanym w charakterze strony powodowej z uwagi na ich spójność. W sposób przekonujący i szczegółowy przedstawili oni okoliczności zawarcia umowy z dnia 5 marca 2013 roku oraz okoliczności związane z podjętymi działaniami w dniu 10 sierpnia 2015 roku, mającymi na celu wygaszenie pracy urzędzeń w dniu 10 sierpnia 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

W treści odwołania powód twierdził, iż nie zaistniały przesłanki na nałożenia kary na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., gdyż przepis ten odnosi się wprost do art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 p.e., natomiast przedmiotowe ograniczenia zostały wprowadzone na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e.

Powyższe twierdzenie powoda jest niezasadne.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne w przypadku zagrożenia:

- 1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo - energetycznym,
- 2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- 3) bezpieczeństwa osób,
- 4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. Zgodnie natomiast z ust. 6 Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę znaczenie odbiorców dla gospodarki i funkcjonowania państwa, w szczególności zadania wykonywane przez tych odbiorców; zaś zgodnie z ust. 7, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

Dalej wskazać należy, iż zgodnie z art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne, w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Z treści powyższego przepisu wynika, iż w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii do kompetencji OSP na mocy tej ustawy należało wprowadzenie ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii, na okres nie dłuższy niż 72 godziny. W dalszej kolejności ustawodawca przewidział, w treści art. 11d ust. 3 tej ustawy, iż w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Należy wskazać przy tym, iż art. 11 c jak również art. 11 d ustawy – Prawo energetyczne jest wynikiem implementacji postanowień dyrektywy 2005/89 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. dotyczącej działań na rzecz zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i inwestycji infrastrukturalnych. Przyczyną powołania powyższych przepisów jest zatem dalsze doprecyzowanie działań jakie powinien podjąć OSP w związku z zaistnieniem (powstaniem i występowaniem) zagrożenia bezpieczeństwa dostawy energii Elektrycznej, jednym z

nich jest wprowadzenie przedmiotowych ograniczeń, do których powód powinien był się zastosować. Okoliczność, iż doprecyzowanie okresu na jaki OSP może wprowadzić przedmiotowe ograniczenia zostało zawarte treści art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne, nie oznacza, iż nie zostały one wprowadzone na podstawie art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne. Treść przedmiotowych regulacji prawnych tj. art. 11c ust. 2 pkt 2 i 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne pozostaje w ścisłym związku, albowiem dopiero łączna ich treść określająca podstawę do wprowadzenia ograniczenia przez OSP okresie występowania zagrożenia tj. art. 11d ust. 3 oraz określająca możliwy okres, czemu służy art. 11c ust. 2 pkt 2, którego stosowanie jest możliwe już w sytuacji powstania zagrożenia, umożliwia skuteczne wprowadzenie przedmiotowego ograniczenia przez OSP, tj. w ściśle organicznym czasie i na ściśle określonym terytorium. Niewątpliwie zaś fakt „występowania zagrożenia” wynika wprost z treści komunikatu OSP, w którym stwierdził „wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej”. W świetle powyższego OSP, w myśl powyższych regulacji prawnych posiadała kompetencję do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń w poborze energii w myśl art. 11d ust. 3, zaś okres i zakres terytorialny ich obowiązywania, zgodnie z treścią art. 11c ust. 2 pkt 2 powołanej ustawy wprowadzono od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 roku z informacją o zgłoszonej konieczności wprowadzenia dalszych ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7 ustawy - Prawo energetyczne. Jak już bowiem wskazano, OSP mogło wprowadzić przedmiotowe ograniczenia do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Wskazać przy tym należy, iż jedynie realizacja działań z zachowaniem przedstawionej wyżej kolejności umożliwiała uzyskanie podstawowego celu powołanej ustawy, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego w kraju.

W świetle powyższego nieuzasadnione jest wnioskowanie powoda, iż wprowadzenie przez OSP przedmiotowych ograniczeń w czasie „wystąpienia zagrożenia” tj. na podstawie art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, którego okres i zakres terytorialny został określony zgodnie z wymogami art. 11c ust. 2 pkt 2 powoduje zwolnienie z odpowiedzialności, o której mowa w treści art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne.

Bezsporna była okoliczność, iż powód nie należy do kręgu podmiotów, które w myśl §6 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007r., Nr 133, poz. 924), podlegają ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Z powyższego wynika, iż zastosowanie względem powoda sankcji zależy od wypełnienia przez powoda dyspozycji z cytowanego wyżej przepisu, w postaci niestosowania się do ograniczeń w poborze energii. Nie ulega zatem wątpliwości, iż ustaleniu powyższego służy „plan ograniczeń”, o którym mowa w treści §8 wskazanego wyżej rozporządzenia.

Powód oparł odwołanie o zarzut dotyczący nieprawidłowości dokonanych przez pozwanego ustaleń w przedmiocie niedostosowania się przez powoda do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii w dniu 10 sierpnia 2015 roku i przekroczenia przez powoda dopuszczalnego wówczas poboru mocy w łącznej wysokości 5,1364200 MW w godzinie. Podniósł, że plan ograniczeń przesłany w dniu 31 lipca 2014 roku (k. 20), został opracowany według wartości pochodzących w szczególności z umowy z dnia 5 marca 2013 roku, a zatem zawierał wartości co do minimalnej mocy bezpiecznej niezgodne z wymogami powyższego Rozporządzenia.

W odpowiedzi na powyższe pozwany wskazał, iż zgodnie z treścią cytowanego wyżej rozporządzenia, w czasie wprowadzonych ograniczeń w sierpniu 2015 roku, powoda wiązał plan ograniczeń przesłany do powoda w dniu 31 lipca 2014 roku, który zgodnie z rozporządzeniem obowiązywał powoda do dnia 31 sierpnia 2015 roku. Zdaniem pozwanego, powód nie kwestionował przyjętych w tym planie wartości, w czasie jego sporządzania, ani też po jego przesłaniu w dniu 31 lipca 2014 roku (k. 20). W ocenie pozwanego, w związku z tym powód zobowiązany był do dostosowania się do planu ograniczeń, według wartości w nim wskazanych.

Zgodnie z treścią z §8 ust. 1 wskazanego Rozporządzenia operatorzy oraz przedsiębiorstwa energetyczne opracowują plany wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, z uwzględnieniem zasad określonych

w art. 11 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne. Zgodnie natomiast z treścią ust. 2, plany ograniczeń dla energii elektrycznej określają wielkości maksymalnego poboru tej energii dla poszczególnych odbiorców i stopni zasilania. Plany te podlegają corocznej aktualizacji w terminie do dnia 31 sierpnia. Zgodnie z treścią ust. 3, plany ograniczeń i ich aktualizacje, o których mowa w ust. 2, podlegają uzgodnieniu z:

- 1) Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki - jeżeli są opracowywane przez operatorów systemu przesyłowego elektroenergetycznego;
- 2) właściwym operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego - jeżeli są opracowywane przez operatorów systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych lub operatorów elektroenergetycznych systemów połączonych.

W odniesieniu do wielkości planowanych ograniczeń powołania wymaga treść §9 wspomnianego rozporządzenia. Zgodnie z jego treścią, wielkości planowanych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, ujęte w planach ograniczeń, określa się w stopniach zasilania od 11 do 20, przy czym:

- 1) 11 stopień zasilania określa, że odbiorca może pobierać moc do wysokości mocy umownej określonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy;
- 2) stopnie zasilania od 12 do 19 powinny zapewniać równomierne obniżanie mocy elektrycznej pobieranej przez odbiorcę;
- 3) 20 stopień zasilania określa, że odbiorca może pobierać moc do wysokości ustalonego minimum, niepowodującego zagrożeń i zakłóceń, o których mowa w § 3 ust. 4.

Z treści powyższego wynika przede wszystkim, że za opracowanie planu ograniczeń odpowiedzialny jest operator oraz przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło. Plany ograniczeń podlegają uzgodnieniu z Prezesem URE i właściwym operatorem. Z tego wypływa wniosek, iż o ile możliwa i wskazana była współpraca z odbiorcą energii, czyli powodem na etapie opracowania planu ograniczeń, to podmiotem odpowiedzialnym za jego opracowanie był operator, a następnie wraz z nim również pozwany Prezes URE był odpowiedzialny za uzgodnienie planu i aktualizacji. Z treści zeznań strony powodowej wynika bezspornie, że powód podczas osobistej wizyty w siedzibie sprzedawcy żądał uwzględnienia w treści umowy z dnia 5 marca 2013 roku wyższej wartości minimalnej mocy bezpiecznej. Powyższe wynikało z faktu, iż przyczyną zawarcia tej umowy była zmiana technologii produkcji, a z tym z kolei wiązał się fakt zmiany urządzeń, których parametry, w szczególności w zakresie zapotrzebowania na energię były przedstawione wraz z wnioskiem o zawarcie umowy. Powód spotkał się jednak z kategoryczną odmową wskazania w treści umowy minimalnej mocy bezpiecznej o wartości wyżej niż 600 kW. Uzyskał wówczas informację, iż wyższa niż wskazana moc minimalna nie podlega negocjacji. Tym samym niezgodne z rzeczywistością było stwierdzenie zawarte w piśmie OSD z dnia 9 sierpnia 2017 roku, iż OSD nie miało wiedzy o specyfice działalności powoda (k. 23 akt adm.). W tych okolicznościach trudno czynić zarzut stronie powodowej, iż podjęła decyzję o podpisaniu przedmiotowej umowy, wobec konieczności pozyskania energii o większej mocy, w sytuacji podjętych technologicznych zmian. Podpisanie umowy zawierającej przedmiotowe wartości, w tym wskazaną wartość minimalnej mocy bezpiecznej było bowiem wówczas jedyną dostępną stronie powodowej alternatywą.

W konsekwencji, jak wprost wynika z dokumentu z dnia 31 lipca 2014 roku, skoro plan ograniczeń oparty był na zapisach obu umów dotyczących mocy umownej i mocy bezpiecznej, automatycznie – łącznie wartości te przedstawiały się następująco : moc umowna: 3,48 MW , moc bezpieczna: 0,65 MW”. Nie ulega zaś kwestii, iż wskazana wyżej minimalna moc bezpieczna obowiązująca przy 20 stopniu zasilania, czyli jak w dniu 10 sierpnia 2015 roku w czterech pierwszych godzinach ograniczenia, nie stanowiła mocy bezpiecznej w myśl § 3 ust. 4 rozporządzenia dla zakładu powoda. Z treści zeznań strony powodowej wynika, iż w sytuacji wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń i powiadomienia o tym powoda telefonicznie o około godziny 9.00 (zgodnie z przyjętą formą kontaktu, pomimo, iż nie podjęto kontaktu z osobą wskazaną w umowie) powód niezwłocznie podjął działania mające na celu tylko i wyłącznie wygaszenie pracy pieców indukcyjnych, co jednak wymagało wylania płynnego metalu. Powyższa czynność, jak wynika z zeznań, wymagała czasu aby nie doszło do rozerwania pieców i zagrożenia też bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzi.

Powyższe czynności zostały zakończone podczas pracy pierwszej zmiany w tym dniu, praca drugiej zmiany została odwołana, zaś pracownicy produkcji zostali skierowani na urlopy do zakończenia ograniczeń. Zauważenia wymaga okoliczność, iż przyznana powodowi wartość minimalnej mocy bezpiecznej zwłaszcza w treści umowy z dnia 5 marca 2013 roku nie wystarczyła na dokonanie czynności ukierunkowanych jedynie na wygaszenie pracy urządzeń. Powyższe wynika wprost z treści informacji nadesłanej przez OSD (k. 7,8 akt adm.). Do przekroczenia poboru energii doszło w jedynie 4 godzinach w tym w godzinie 11, 12, 13 – kiedy obowiązywał 20 stopień zasilania. W pozostałym okresie nie doszło do żadnych przekroczeń.

Powyższe dowodzi faktu, że strona powodowa miała świadomość specyfiki technologicznej swego przedsiębiorstwa i z tego właśnie względu domagała się przyznania wyższej wartości minimalnej mocy bezpiecznej, czego kategorycznie odmówiono, a przyznana wówczas moc bezpieczna o wartości 600 kW, jako maksymalnie wówczas możliwej do pozyskania okazała się niewystraszająca do bezpiecznego wyłączenia pracy przedmiotowych urządzeń, a zatem nie stanowiła mocy bezpiecznej dla zakładu powoda.

Z tego względu, plan ograniczeń z dnia 31 lipca 2014 roku, nie mógł być przyjęty za podstawę ustaleń w przedmiocie przekroczenia poboru energii przez powoda w dniach 10 sierpnia 2015 roku, gdyż był niezgodny z treścią §9 rozporządzenia. Wskazać tu trzeba na okoliczność, że wskazywanie wartości minimalnej mocy bezpiecznej, obowiązującej przy 20 stopniu zasilania, determinowane jest treścią § 3 ust. 4 rozporządzenia, tj. nie może powodować w szczególności zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych, która to okoliczność ma szczególne znaczenie uwzględniając wskazany w odwołaniu przedmiot działalności powoda związanej z odlewnictwem żeliwa i obróbką metalu.

Plan ograniczeń, w przypadku wprowadzonych ograniczeń, w odniesieniu do obiektu powoda – zakładu produkcyjnego, powinien służyć możliwości dostosowania się do tych ograniczeń, bez powodowania zagrożeń i zakłóceń o których mowa w treści § 3 ust. 4 rozporządzenia. Nieuprawnione było zatem twierdzenie pozwanego, iż skoro powód nie kwestionował przesłanego mu w dniu 31 lipca 2014 roku planu ograniczeń zobowiązany był do dostosowania się do planu ograniczeń opracowanego według wskazanych wartości dotyczących mocy umownej i minimalnej mocy bezpiecznej. Powód kwestionował bowiem przedmiotowe wartości, zwłaszcza wartości minimalnej mocy jako nie zapewniającej bezpieczeństwa dla osób i obiektu, wcześniej niż opracowano przedmiotowy plan ograniczeń, a którego wartości były jedynie pochodną wartości wskazanych, w szczególności w treści umowy z dnia 5 marca 2013 roku.

Jak zaś już wskazano, za opracowanie planu ograniczeń i jego aktualizację odpowiedzialny był operator w uzgodnieniu z pozwanym, a nie powód. W niniejszej sprawie znamienny jest fakt, iż jak wynika z treści załączonych przez powoda dokumentów (k. 69-75) oraz z treści zeznań strony powodowej, iż po powstaniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw w 2015 roku, na przełomie 2015/2016 roku ku zaskoczeniu powoda z inicjatywy OSD doszło do zmiany wartości umownych w konsekwencji do zmiany wartości wskazywanych w kolejnych planach ograniczeń. W konsekwencji od 2017 roku w stosunku do powoda, z uwagi na specyfikę jego działalności wytwórczej OSD zrównało wartość minimalnej mocy bezpiecznej, czyli obowiązującej przy 20 stopniu zasilania z wartością przyznanej powodowi mocy umownej. Powyższa sytuacja w razie wprowadzenia ograniczeń poboru energii umożliwi powodowi dostosowanie się do ograniczeń bez zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i obiektu, czyli po myśli § 3 ust. 4 rozporządzenia.

W świetle powyższego pozwany niezasadnie przyjął, iż powód nie dostosował się do ograniczeń w dniu 10 sierpnia 2015 roku, albowiem plan był niezgodny z treścią §9 Rozporządzenia. W konsekwencji, brak było podstaw do nałożenia na powoda kary pieniężnej, wskazanej w pkt 2 decyzji. Za powyższym przemawia również okoliczność, iż pozwany dokonał wymiaru kary ustalonej wprost proporcjonalnie do wartości ustalonego przez pozwanego przekroczenia. Tym samym, podniesiony przez powoda zarzut naruszenia niewłaściwej oceny okoliczności faktycznych okazał się zasadny.

Wobec powyższego, Sąd na podstawie art. 479⁵³§2 k.p.c. uchylił zaskarżoną decyzję.

O kosztach procesu, Sąd orzekł stosownie do wyników postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r. poz. 265). Na koszty procesu po stronie powoda złożyły się: opłata od odwołania w wysokości 100,00 zł, opłata skarbową w kwocie 17,00 zł oraz koszt zastępstwa procesowego w wysokości 720,00 zł.

SSR (del.) Jolanta Stasińska